۶۰ درصد کارگران کشاورزی در کشاورزی دیم، فاقد قرارداد رسمی؛ بیمه تأمین اجتماعی در انتظار اصلاح

هشدار گزارش ویژه درباره وضع کارگران فصلی برداشت پنبه و صیفی‌جات در دشت‌های جنوبی استان

گزارش: دکتر مهرداد نوروزی

بندر سیمین – ۵ مهر ۱۴۰۴ (خبرنگار ما) – حدود ۶۰ درصد کارگران کشاورزی در دشت‌های جنوبی استان سیمین، از جمله کارگران برداشت پنبه و صیفی‌جات، فاقد قرارداد رسمی کار هستند و در نتیجه از حق بیمه تأمین اجتماعی، مرخصی استعلاجی و بازنشستگی محروم‌اند. این آمار که در گزارش ویژه اداره کل تأمین اجتماعی استان سیمین منتشر شده، نشان می‌دهد که از مجموع ۱۲ هزار و ۴۰۰ کارگر فعال در مزارع پنبه، گوجه‌فرنگی و خربزه در شش شهرستان استان، تنها ۴۸۰۰ نفر دارای کارت بیمه هستند. مابقی یا به صورت روزمزد یا با قراردادهای شفاهی یک‌ماهه کار می‌کنند و هیچ سندی مبنی بر رابطه کاری میان آنان و کارفرما وجود ندارد.

بر اساس گزارش، میانگین دستمزد روزانه کارگران فصلی در این مناطق ۴۲۰ هزار تومان است که کمتر از نیمی از حداقل دستمزد رسمی کارگران کشاورزی در سال ۱۴۰۴ است. زنان کارگر در بخش برداشت پنبه حدود ۳۰ درصد نیروی کار را تشکیل می‌دهند اما دستمزد آنان به طور میانگین ۱۵ درصد کمتر از مردان ثبت شده است. کودکان زیر ۱۵ سال نیز در برخی مزارع گوجه‌فرنگی مشغول به کار هستند که نقض آشکار قانون کار و کنوانسیون حقوق کودک است که ایران امضا کرده است.

مهندس کامران صفوی‌نژاد، مدیر کل تأمین اجتماعی استان سیمین، در نشستی با خبرنگاران گفت: «ما نمی‌توانیم بگوییم که کارگر وجود ندارد چون کارفرما قرارداد نمی‌دهد. این کارگر هست، کار می‌کند، مالیات غیرمستقیم می‌دهد اما هیچ پوشش بیمه‌ای ندارد. اگر یک حادثه برای او در مزرعه رخ دهد، خانواده‌اش هیچ راهی برای دریافت غرامت ندارد.» وی افزود که سازمان تأمین اجتماعی آمادگی دارد تا با همکاری اداره کل کار، طرحی برای ثبت‌نام گروهی کارگران فصلی در سامانه سجام اجرا کند، به شرط آنکه کارفرمایان نیز همکاری کنند.

در مقابل، سخنگوی اتاق بازرگانی شهرستان دشت‌آباد، آقای منصور رحیمی‌فر، گفت که بسیاری از کشاورزان خرد قادر به پرداخت حق بیمه ماهانه نیستند و اگر الزام قانونی وضع شود، بسیاری از مزارع کوچک از چرخه تولید خارج می‌شوند. او پیشنهاد کرد که یارانه بیمه برای کارگران فصلی از محل صندوق حمایت از تولید پرداخت شود. این پیشنهاد از سوی فعالان حقوق کار رد شد و گفتند یارانه باید به کارگر تعلق گیرد نه به کارفرما، زیرا در غیر این صورت انگیزه کارفرما برای قانونی کردن کار از بین می‌رود.

در پایان نشست قرار شد کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان تأمین اجتماعی، اداره کار، اتاق بازرگانی و دو نماینده کارگران تشکیل شود و ظرف سه ماه گزارش پیشنهادی خود را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه دهد. این کمیته همچنین موظف است مدل قراردادی ساده و کوتاه‌مدت را برای کارگران فصلی تدوین کند که حداقل دستمزد، بیمه حوادث و مرخصی استعلاجی را پوشش دهد. منابع آگاه می‌گویند این مدل الگویی برای سایر استان‌های کشاورزی کشور خواهد شد.

دستمزد ۱۸ روز کار در کشاورزی دیم، بدون بیمه و بدون قرارداد

۶۰ درصد کارگران فصلی در دشت سیمین بدون بیمه تأمین اجتماعی‌اند

گزارش: دکتر مهرداد نوروزی

بندر سیمین – ۵ مهر ۱۴۰۴ (خبرنگار ما) – ۶۰ درصد کارگران کشاورزی در دشت‌های جنوبی استان سیمین، از جمله کارگران برداشت پنبه و صیفی‌جات، فاقد قرارداد رسمی کار هستند و در نتیجه از حق بیمه تأمین اجتماعی، مرخصی استعلاجی و بازنشستگی محروم‌اند. این آمار که در گزارش ویژه اداره کل تأمین اجتماعی استان سیمین منتشر شده، نشان می‌دهد که از مجموع ۱۲ هزار و ۴۰۰ کارگر فعال در مزارع پنبه، گوجه‌فرنگی و خربزه در شش شهرستان استان، تنها ۴۸۰۰ نفر دارای کارت بیمه هستند. مابقی یا به صورت روزمزد یا با قراردادهای شفاهی یک‌ماهه کار می‌کنند و هیچ سندی مبنی بر رابطه کاری میان آنان و کارفرما وجود ندارد.

بر اساس گزارش، میانگین دستمزد روزانه کارگران فصلی در این مناطق ۴۲۰ هزار تومان است که کمتر از نیمی از حداقل دستمزد رسمی کارگران کشاورزی در سال ۱۴۰۴ است. زنان کارگر در بخش برداشت پنبه حدود ۳۰ درصد نیروی کار را تشکیل می‌دهند اما دستمزد آنان به طور میانگین ۱۵ درصد کمتر از مردان ثبت شده است. کودکان زیر ۱۵ سال نیز در برخی مزارع گوجه‌فرنگی مشغول به کار هستند که نقض آشکار قانون کار و کنوانسیون حقوق کودک است که ایران امضا کرده است.

مهندس کامران صفوی‌نژاد، مدیر کل تأمین اجتماعی استان سیمین، در نشستی با خبرنگاران گفت: «ما نمی‌توانیم بگوییم که کارگر وجود ندارد چون کارفرما قرارداد نمی‌دهد. این کارگر هست، کار می‌کند، مالیات غیرمستقیم می‌دهد اما هیچ پوشش بیمه‌ای ندارد. اگر یک حادثه برای او در مزرعه رخ دهد، خانواده‌اش هیچ راهی برای دریافت غرامت ندارد.» وی افزود که سازمان تأمین اجتماعی آمادگی دارد تا با همکاری اداره کل کار، طرحی برای ثبت‌نام گروهی کارگران فصلی در سامانه سجام اجرا کند، به شرط آنکه کارفرمایان نیز همکاری کنند.

در مقابل، سخنگوی اتاق بازرگانی شهرستان دشت‌آباد، آقای منصور رحیمی‌فر، گفت که بسیاری از کشاورزان خرد قادر به پرداخت حق بیمه ماهانه نیستند و اگر الزام قانونی وضع شود، بسیاری از مزارع کوچک از چرخه تولید خارج می‌شوند. او پیشنهاد کرد که یارانه بیمه برای کارگران فصلی از محل صندوق حمایت از تولید پرداخت شود. این پیشنهاد از سوی فعالان حقوق کار رد شد و گفتند یارانه باید به کارگر تعلق گیرد نه به کارفرما، زیرا در غیر این صورت انگیزه کارفرما برای قانونی کردن کار از بین می‌رود.

در پایان نشست قرار شد کمیته مشترکی متشکل از نمایندگان تأمین اجتماعی، اداره کار، اتاق بازرگانی و دو نماینده کارگران تشکیل شود و ظرف سه ماه گزارش پیشنهادی خود را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه دهد. این کمیته همچنین موظف است مدل قراردادی ساده و کوتاه‌مدت را برای کارگران فصلی تدوین کند که حداقل دستمزد، بیمه حوادث و مرخصی استعلاجی را پوشش دهد. منابع آگاه می‌گویند این مدل الگویی برای سایر استان‌های کشاورزی کشور خواهد شد.

۶۰ درصد کارگران فصلی در دشت سیمین بدون بیمه تأمین اجتماعی‌اند

**هشدار گزارش ویژه درباره وضع کارگران فصلی برداشت پنبه و صیفی‌جات